

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LIII. ÉVFOLYAM, 2013. 3. SZÁM

A magyar gazdaság sikere az Európai Uniótól is függ
Interjú dr. Vadász Péterrel, az MGYOSZ társelnökével

**Innovatív Unió:
nagy különbségek**

6-7. oldal

**Mennyire innovatívak
a magyar vállalatok?**

8-9. oldal

**Magyar építőipar:
ez már a gödör alja?**

10-11. oldal

TARTALOM

KOMMENTÁR

Féloldalas innováció2

CÍMLAPINTERJÚ

A magyar gazdaság sikere
az Európai Uniótól is függ3

FÓKUSZBAN

Innovatív Unió: jobb összkép,
nagy különbségek6
Mennyire innovatívak
a magyar vállalatok?8

NAGYÍTÓ

Építőipar: ez már a gödör alja?10

TANÁCSADÓ

Mit érdemes a cafeteriába tenni?12

EURÓPAI UNIÓ

Hét ország a fiatalok
foglalkoztatásáért15
Európai Üzleti Csúcstalálkozó16
BUSINESSEUROPE:Új perspektívák a fiatalok
foglalkoztatásában17
MGYOSZ-munkatársak tanulmányúttjai
három uniós országban18

GONDOLATJEL

Aki Bill Gates sikerét is
megalapozta21

A Magyar Gyáripar
az MGYOSZ hivatalos havilapja
 Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
 Országos Szövetsége

Szerkesztőség: Budapest, Kossuth L. tér 6–8.
Telefon: 06 (1) 269-2227
E-mail: mgyosz@mgyosz.hu
Internet: www.mgyosz.hu
Layout: Abonyi Brigitta
Fotó: Vámos Judit
Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu
Telefon: 06 (1) 269-2227

ISSN: 1219-6193

Suhajda Attila,
 a Magyar Szolgáltatóipari
 és Outsourcing Szövetség elnöke,
 az MGYOSZ elnökségi tagja

„A közeg inkább visszahúzó,
 semmint bátorító”

Féloldalas innováció

Kreatívak a magyarok, rendre jó ötletekkel állnak elő. Ezzel nincs is probléma. A változások ellen viszont rezisztensek. Ötletelni még csak tudunk, megvalósítani, piacra vinni nem. Talán azért, mert a fogadókészség is hiányzik. Féloldalas így az innováció nálunk. Pedig az innováció egyik lényege éppen az újítás iránti igény és a nyitottság lenne.

A változáshoz alapfeltétel, hogy legyen jó oktatási rendszer, jó infrastruktúra és elegendő pénzügyi forrás. Ezek fontosak, ám én egy ország innovációs képességében a társadalom egészének innovációhoz való hozzáállását tartom a legfontosabbnak. Ennek milyenségében fontosak a megszokott, hagyományos nevelési elvek, a társadalmi elvárások, a magyaros közösségi tudattól mentes mentalitás. Ezek erősen befolyásolják innovációs képességeinket.

Nézzük az iskolát. A szellem szabad szárnyalását oktatási rendszerünk korlátozza szigorú porosz szabályaival. Meggyőződésem, hogy ennek jelentős szerepe van abban, hogy, mi magyarok, általában nem vagyunk jó előadók és nem tudjuk eladni úgy magunkat, mint például az amerikaiak vagy a nyugat-európaiak. Továbbá a felsőoktatás területére: a fejlett országokban már bevett gyakorlat, hogy az egyetemek saját inkubátorházat működtetnek diákjaik vállalkozásai számára. Aktív együttműködésük van számos céggel, ahonnan már az első félévben előadók érkeznek, bemutatják az adott szakon megszerzhető tudás üzleti vagy éppen tudományos hasznosíthatóságát. Itt ismertetnek a diákoknak számos üzleti lehetőséget, modellt, amelyek ígéretesek lehetnek, ezzel beindítva fantáziájukat. S ha már egyszer megszületett a nagy ötlet, gondolatban játsszunk el további sorsával. Egyedül ma már szinte lehetetlen eredményt elérni.

Kell egy csapat, kellene olyan emberek, akik segítik, támogatják az innovátort. Hát ez az, amiben megint nem vagyunk túl erősek. Ki ne ismerné azt az érzést, hogy a „közeg” inkább visszahúzza, semmint bátorítja, segíti? Fontos még a bizalom és a jogkövető magatartás. A bizalmatlanság átszövi a magyar társadalmat. Nem bízunk abban, hogy a nekünk dolgozó vállalkozó tisztességesen dolgozik, és nem bízunk abban sem, hogy az igazságszolgáltatás megvéd bennünket, ha arra kerül a sor. A bizalmatlanságnak talán az az alapja, hogy már megégettük magunkat. Pedig ahhoz, hogy megosszuk nagy üzletet ígérő titkainkat másokkal, el kell hinnünk, hogy jogkövető, etikus velünk szemben. Magyarán: nem lopja el ötletünket. Ha meg mégis megteszi, bíznom kell az igazságszolgáltatásban, hogy gyorsan és hatékonyan megvédi jogos érdekeimet. Ha ez a bizalom nincs meg, nehezen tud kialakulni egy sikeres csapat, egy innovatív vállalkozás.

És végül kell egy egészséges jövőkép, stabil gazdasági szabályozási környezet ahhoz, hogy új fejlesztésbe vágjon bele valaki.

...és akkor csodálkozunk, hogy csak féloldalasan vagyunk innovatívak?

A MAGYAR GAZDASÁG SIKERE AZ EURÓPAI UNIÓTÓL IS FÜGG

Fontos, hogy a magyar gazdaság is erőteljesen részt vegyen a mélyülő európai integrációban, mert ez a siker egyik feltétele – fogalmazta meg véleményét az alábbi interjúban dr. Vadász Péter, az MGYOSZ társelnöke.

Magyar Gyáripar: *Nemrégiben azt nyilatkozta, hogy tíz éve jár Brüsszelbe, s képviseli a magyar munkaadókat a tárgyalásokon. Hogy jön össze ez a tíz év? Az Európai Uniónak 2004 óta vagyunk a tagjai, a BUSINESS-EUROPE-nek az MGYOSZ 2005 óta tagja...*

Dr. Vadász Péter: Azóta a tíz év 12-re növekedett, mégpedig azért, mert a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének képviselőjében már társult tagként is képviseltem az országot Brüsszelben. A csatlakozás előtt azt a feladatot kaptuk, hogy összesítsük a magyar vállalkozások elképzeléseit, várákosait, derogációs igényeit, írjuk le, mit várnak a magyar vállalkozók az európai uniós csatlakozástól. Ezt akkor kellett összefoglalnunk, amikor a magyar vállalkozók maguk sem tudták pontosan, mit akarnak, mit várnak.

MGY: *Ön tagja lett az európai munkaadói testület, a BUSINESS-EUROPE végrehajtó bizottságának, részt vesz az Európai Unió gazdasági és szociális munkacsoportjának munkájában. Mi változott a kezdeti időszak óta napjainkig?*

Dr. Vadász Péter: Sok minden változott, én most csak néhány elemet emelnék ki: az integrálódási folyamat egyre mélyül, érdemes ezt elfogadni, s alkalmazkodni. Csatlakozás-

EURÓPAI MUNKAADÓI SZERVEZET

A BUSINESS-EUROPE az Európai Unió legnagyobb munkaadói szervezete, Európa kis-, közepes és nagyvállalatainak képviselőjét látja el. Az európai szociális párbeszéd egyik hivatalos partnereként a BUSINESS-EUROPE gazdasági és szociális döntések széles körének meghozatalában játszik szerepet; az uniós csúcstalálkozók előtt ajánlásokat tesz az uniós vezetőknek. A szervezetnek 35 országban 41 tagja van, Magyarországról az MGYOSZ.

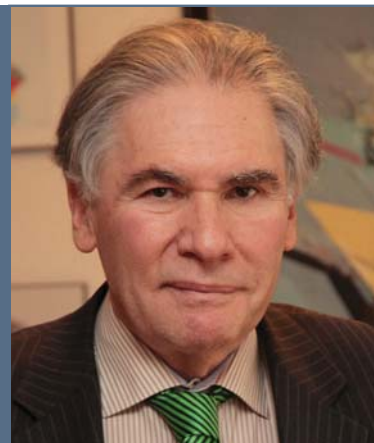
kor túlzott várákos az előzte meg az uniós tagságunkat, sokan azt remélték, hogy egyszerre megváltozik minden. Én akkor is azt mondtam, vigyázat, a nap ezután is ugyanott és ugyanúgy kel fel, s bármennyire is szeretnénk, csatlakozásunk másnapjától nem lesz kolbászból a kerítés. Azóta sincs abból. S most, hogy a válság egy sok egyéb gondot is a felszínre hozott, a csalódottak hangja is felerősödött. Ami az MGYOSZ-t illeti: megtanultuk, hogyan kell érdekeket kifejezni, képviselni, hogyan kell szövetségeseket, társakat találni a hatékonyabb munkához. Bennünket is ért csalódás, meglepetés: azt hittük, hogy a mi természetes szövetségeseink azon országok munkaadói szervezetei lesznek, akikkel együtt csatlakoztunk, aztán nem így lett. Kiderült, bár tíz ország csatlakozott egyszerre, érdekeik korántsem azonosak. Ez nem baj, csak észre kellett vennünk, s igazodnunk a valós helyzethez. Azt hiszem, ez azóta egészen jól sikerült.

MGY: *Magyarország 2004 óta tagja az Európai Uniónak, 2008 óta már válság van. Nem sokat élvezhettük a békés EU-tagság előnyeit. Azóta is mintha egy sötét alagútban mennénk. Önök látják már a fényt az alagút végén?*

Dr. Vadász Péter: Látunk jeleket, amelyek a kiút felé mutatnak. De ne felejtsük el: még a

„A magyar gazdaság sikere az Európai Unió sikerétől is függ. A mélyülő integrációban, a szorosabb együttműködésben való részvétel a magyar gazdaságnak elemi érdeke. Nemcsak most, hosszú távon is!”

dr. Vadász Péter,
az MGYOSZ társelnöke

EURÓPAI BIZOTTSÁG: TÖBB PÁRBESZÉD KELL

A jelenlegi gazdasági válság komoly kihívás elé állítja a munkavállalók és munkaadók képviselői és a kormányok közötti párbeszédet – derül ki az Európai Bizottság április 11-én közzétett jelentéséből. A jelentés rámutat, hogy a legújabb kormányzati reformok egyes esetekben hatékony társadalmi párbeszéd nélkül valósultak meg, ami egyre több konfliktust eredményez a munkaügyi kapcsolatokban Európában. Alapvető fontosságú a munkavállalók és munkaadók képviselőinek („szociális partnerek”) bevonása a kormányzati reformokba, mivel a társadalmi párbeszéd keretében kidolgozott megoldásoknak nagyobb a társadalmi elfogadottságuk, egyszerűbb a gyakorlatban történő végrehajtásuk, és kisebb eséllyel vezetnek konfliktusokhoz.

válság előtt sok neves közgazdász, gondolkodó megfogalmazta, hogy a globalizáció felgyorsul, s túllép az Európai Unió integrálódási folyamatán. Vagyis az EU 500 millió lakosa, s az így képződött piac is kevés lesz ahhoz, hogy megállítsa ezt a folyamatot, vagy legalábbis versenyképes alternatívát jelentsen ezzel szemben. Ezzel együtt váratlanul ért bennünket a 2008-ban kitörő válság, amely ugyan az USA-ból indult el, de az Európai Unióban idézett elő tartós válságot. Én a mostani válságot ahhoz hasonlítanám, mint amikor 1951-ben 6 európai ország – Franciaország, az NSZK, Olaszország, Belgium, Luxemburg és Hollandia – létrehozta a Szén és Acélközösséget, a Montánuniót, amely a hidegháború éveiben a szén- és acélkészletek közös kezelésére jött létre. Ez volt az első európai szupranacionális szervezet, amelyből aztán később létrejött az Európai Gazdasági Közösség, majd az Európai Unió. Most is valami kényszerhelyzetet érzek, amelyben már látszanak a központosítás megnyilvánulásai, vagyis az eddiginél több terület kerül a közös politikák körébe. Én összességében úgy látom, a válság az EU-t nem gyengítette meg, nem esett szét a sorozatban felszínre törő bajok láttán, hanem inkább az egység, az együttműködés esélyeit s kényszerét hozta a felszínre.

MGY: *Mégis, mintha túl lassan készülnének a politikusok által vezényelt kilábalási koncepciók. A BUSINESSSEUROPE-ban, az európai munkaadói szervezetben nem gondoltak arra, hogy „besegítenek” a politikusoknak, s legalább egy átfogó gazdasági programot letesznek az asztalra?*

Dr. Vadász Péter: Nemcsak gondoltunk, de többször megfogalmaztuk már, hogy mi,

európai munkaadók mit tartanánk fontosnak, miben látjuk a válság leküzdésének feltételeit. A politikusok meghallgatnak bennünket, talán még egyet is értünk, de nehéz 27 tagállammal lényegi változásokban közös nevezőre jutni. A válság persze ki fogja kényszeríteni a szorosabb együttműködést.

MGY: *Európában a válság inkább a párbeszéd, az együttműködés felé tereli a szociális partnereket – munkaadókat, munkavállalókat, s a kormányokat –, vagy ott is inkább az elzárkózás tapasztalható, mint ahogy a magyar társadalomban?*

Dr. Vadász Péter: Európában talán egyértelműbbek a szerepek, világosak a szereplők, nálunk viszont a legutóbbi időig túl sok volt a munkaadói szervezet, s a munkavállalói érdekképviselet is. Ebben elindult egy tisztulási folyamat, s ez jó. Ami a párbeszédet illeti: a BUSINESSSEUROPE-n belül sok vitát folytattunk, s ezeken az EU vezetői is részt vettek, tehát ezzel nem volt gond. Az MGYOSZ közvetítésével több fontos beszélgetés jött létre a magyar kormány vezetői és egy-egy ország vezetői között, hogy megértés, milyen gazdaságpolitikát folytat a kormány, s a törvényt módosítások miatt miért sérülnek a vállalkozók gazdasági érdekei. Tehát párbeszéd még csak lenne, de azt nem állítanám, hogy ettől értik is, mi folyik nálunk.

MGY: *Önök gyakran kellett elmagyaráznia, mit is jelent az ún. unortodox gazdaságpolitika?*

Dr. Vadász Péter: Én sem értem jobban, mint a felkészült külföldi közgazdászok. A szót értik, a tartalommal vannak bajban, mert keresték az összefüggéseket, a koncepciót.

Már nem keresik. Ők egyszerűen csak így fordították le maguknak a magyar kormány gazdaságpolitikáját: az unortodox gazdaságpolitika mögött nem kell elméletet keresni, az csak annyit jelent, onnan kell pénzt elvenni, ahol van. S utánunk a vízözön. Nem számít, mi a következmény, az elvonások hogyan hatnak a megcsapolt vállalatok gazdálkodására, a foglalkoztatásra, a növekedésre. A költségvetésben hiány van, azt valamiből fedezni kell. Ennyi.

MGY: *Magyarországon sokan szóvá tették – az MGYOSZ is –, hogy nincs megfelelő párbeszéd a szociális partnerek között, ami akadályozza az érdemi munkát, az érdekek érdemi érvényesítését. Ez változott valamilyen nyit?*

Dr. Vadász Péter: Annyiban mindenképpen – mint említettem –, hogy az érdekegyeztető tanács utódszervezetében a kormány már kevesebb partnerrel tárgyal. Mind munkaadói, mind munkavállalói oldalon megszűrte a résztvevők körét. Egyébként összességében az derül ki, hogy működik ez a párbeszéd, hiszen például Magyarországon kevés a sztrájk, az erőszakos fellépés. Az is inkább a közszférában. Mintha a magángazdaság szereplői jobban megértenék, túlzott béremelési igények lehetnek, de ha nincs meg a gazdasági fedezet, akkor abból elbocsátások, még nagyobb munkanélküliség lesz.

MGY: *Hogy látja, az MGYOSZ, mint a legnagyobb munkaadói szervezet, kellő tekintéllyel rendelkezik a magyar gazdaságban?*

Olyannal, mint mondjuk a német gyáriparosok Németországban?

Dr. Vadász Péter: Egyáltalán nem. Nálunk még most is nagyon erőteljesen igaz, hogy a politika irányítja a gazdaságot, s nem a gazdaság a politikát. Innen nézve nem meglepő, ha a legnagyobb munkaadói szervezet tekintélye nincs azon a szinten, amit az általa képviselt gazdasági erő, vállalatok, munkavállalók száma megkívánna. Bár az MGYOSZ elnökét meghívják a legfontosabb gazdasági eseményekre, de véleményét nem igazán veszik figyelembe a döntéseknél. Németországban a kancellár kéthetente-havonta tárgyal az ottani legnagyobb munkaadói szervezettel, vagyis folyamatos a konzultáció, így a hatásra is nagyobb az esély. De ez így van Franciaországban, Olaszországban, Belgiumban is, sőt Lengyelországban szintén...

MGY: *Ön az MGYOSZ társelnöke. Milyen célok megvalósulását tartja még fontosnak?*

Dr. Vadász Péter: Legyen akkora szerepünk, tekintélyünk a gazdasági döntésekben, mint amekkora szerepe van tagjainknak az ország GDP-jének előállításában. Legyenek világosak a viszonyok a szociális partnerek között, legyen átlátható, kinek mennyi tagja, s mekkora gazdasági ereje van. S ami még lényeges: az MGYOSZ és én is, korlátlanul, de nem kritikátlanul Európa-pártiak vagyunk. Hiszünk abban, hogy a magyar gazdaság sikere az Európai Unió sikerétől is függ. A mélyülő integrációban, a szorosabb együttműködésben való részvétel a magyar gazdaságnak elemi érdeke. Nemcsak most, hosszú távon is!

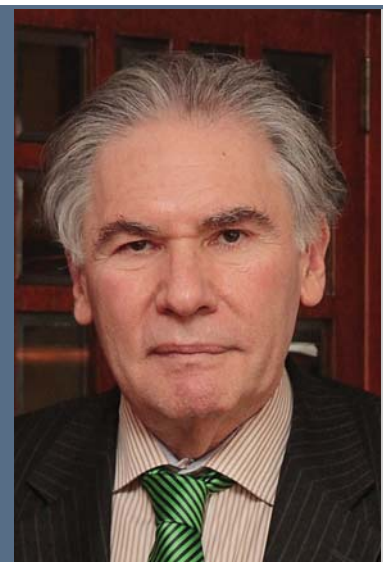
MGY

EB: A TÁRSADALMI BÉKE FELTÉTELE

A szociális partnerekkel való egyetértésen alapuló meg- egyezések elősegítik a gazdasági és társadalmi reformok hosszú távú fenntarthatóságát – olvasható az Európai Bizottság jelentésében. A jól strukturált társadalmi párbeszéd hatékonyan járulhat hozzá Európa gazdasági ellenálló képességének növeléséhez. Azokban az országokban, ahol a társadalmi párbeszéd megfelelő alapokon nyugszik és a munkaügyi kapcsolatokkal foglalkozó intézmények erősek, a gazdasági és társadalmi helyzet általában ellenállóképesebb, és kisebb nyomás nehezedik rájuk. A társadalmi párbeszédben rejlő problémamegoldó lehetőség segíthet kilábalni a jelenlegi válságból.

„Nálunk még most is nagyon erőteljesen igaz, hogy a politika irányítja a gazdaságot, s nem a gazdaság a politikát. Innen nézve nem meglepő, ha a legnagyobb munkaadói szervezet tekintélye nincs azon a szinten, amit az általa képviselt gazdasági erő, vállalatok, munkavállalók száma megkívánna.”

dr. Vadász Péter,
az MGYOSZ társelnöke

INNOVATÍV UNIÓ: JOBB ÖSSZKÉP, NAGY KÜLÖNBSÉGEK

Az idén tavasszal is publikálta az Európai Unió innovációs jelentését. Az összteljesítmény javult, az országok közötti különbségek azonban egyre nagyobbak. Magyarország a mérsékelt innovátorok között van, kicsit az átlag alatt.

Az Európai Unió innovációs teljesítménye a gazdasági válság ellenére évről évre javul, de a tagállamok közötti innovációs szakadék egyre szélesebb. Ezt mutatja az Innovatív Unió 2013. évi eredménytáblája, amely az uniós tagállamoknak az Európai Bizottság által összeállított rangsora. A leginnovatívabb országok teljesítménye tovább javult, más tagállamok azonban alig fejlődnek. Az Európai Unió belüli rangsor összességében viszonylag állandó: Svédország áll az élen, majd Németország, Dánia és Finnország következik. Észtország, Litvánia és Lettország fejlődött a legtöbbet az előző évhez képest. Az Európai Unióban az innováció növekedésére serkentőleg hat a kkv-k tevékenysége, az innovatív megoldások üzleti hasznosítása, valamint a kutatási rendszerek kiválósága. A vállalati tőke- és kockázati befektetéseknek a 2008–12-es időszakban tapasztalt visszaesése azonban hátrányosan befolyásolta az innovációs teljesítményt.

Antonio Tajani, az Európai Bizottság alelnöke, ipar- és vállalkozáspolitikai biztos a következőképpen értékelte az összeítést: „Az idei év eredményei azt mutatják, hogy a gazdasági válság Európa egyes részein kedvezőtlenül hatott az innovációs tevékenységre. Pedig az innovációba való beruházás döntő fontosságú ahhoz, hogy fenntartsuk globális verseny-

képességünket és helyreállítsuk a növekedést Európában. Ösztönözni kell a vállalkozókat, hiszen a kkv-kban rejlik az innováció egyik fő motorja.”

A RANGSOROLÁS MUTATÓI

Az Innovatív Unió 2013. évi eredménytáblája jelenleg 24 mutatót alkalmaz, amelyek három fő csoportba sorolhatók:

Potenciál: az innovációt lehetővé tevő legfontosabb tényezők (emberi erőforrások, nyitott, kiváló és vonzó kutatási rendszerek, valamint finanszírozás és támogatás)

Vállalati tevékenységek: az európai vállalatok innovációs tevékenységeinek mértékét jelző mutatók (vállalati beruházások, kapcsolatépítés és vállalkozó szellem, szellemi tulajdon)

Eredmények: a gazdaság egészére gyakorolt jótékony hatásokat jelző mutatók (innovátorok és gazdasági hatások, beleértve a foglalkoztatást)

Máire Geoghegan-Quinn, a kutatásért, innovációért és tudományért felelős biztos kijelentette: „Az innovációt a tagállamok politikai napirendjének középpontjába kell állítani. Az Innovatív Unió ma megjelent helyzetértékelése is azt mutatja, hogy 2012-ben jelentős előrehaladást sikerült elérnünk egyes olyan alapvető kérdésekben, mint az egységes szabadalmi oltalom és a kockázati alapot újfajta szabályozása, de további előrelépésre van szükség ahhoz, hogy Európában ne alakulhasson ki innovációs szakadék.”

Az Európai Bizottság az Innovatív Unió helyzetét értékelő jelentést elemelve bejelentette, hogy a bizottság máris teljesítette az Innovatív Unióra vonatkozó kezdeményezésben megfogalmazott vállalások jelentős részét. Az európai közszektor innovációs eredménytáblája pedig kísérleti projektként rámutat arra, hogy a közszolgáltatások innovációja hozzájárulhat a vállalkozások teljesítményének javításához.

Négy csoport

Az Innovatív Unió 2013. évi eredménytáblája a következő négy csoportba sorolja a tagállamokat:

Vezető innovátorok: Svédország, Német-

ország, Dánia és Finnország, melyek jóval az uniós átlag feletti teljesítményt mutatnak.

Követő innovátorok: Hollandia, Luxemburg, Belgium, az Egyesült Királyság, Ausztria, Írország, Franciaország, Szlovénia, Ciprus és Észtország teljesítménye meghaladja az Európai Unió átlagát.

Mérsékelt innovátorok: Olaszország, Spanyolország, Portugália, a Cseh Köztársaság, Görögország, Szlovákia, **Magyarország**, Málta és Litvánia teljesítménye nem éri el az uniós átlagot.

Lemaradó innovátorok: Lengyelország, Lettország, Románia és Bulgária az EU-27 átlagánál jóval gyengébben teljesített.

Az utolsó harmadban

Magyarország a középmezőny második felében található, 20 másik tagállam előzi meg, innovációs teljesítménye pedig valamivel több mint egy százalékkal javult. A jelentés kitér arra, hogy az innováció emberi tényező területén Magyarországon adott a lehetőség az innováció erősítésére. Ennek megállapításához a doktori képzésre jelentkezők számát, valamint az érettségivel és diplomával rendelkezők arányát veszik figyelembe. Gyenge pontként azonosítja viszont a bizottság a kis- és közepes vállalkozások innovációs képességét. A dokumentum megállapítja, hogy az üzleti szféra kutatásra és fejlesztésre fordított kiadásai jelentősen növekedtek, és hogy Magyarországon minden tagállamnál nagyobb mértékben növekedett az innovációs kockázatitőke-befektetések mértéke, jelentősen csökkentek viszont a nem kutatás-fejlesztési célú innovációs kiadások.

Mitől sikeresek?

Az uniós leginnovatívabb országainak mindegyikére jellemző, hogy nemzeti kutatási és innovációs rendszereiknek több erőssége is van, például kulcsszerepet töltenek be a vállalkozások és a felsőoktatási ágazat innovációs erőfeszítései. A vezető innovátorok mindegyikéről elmondható, hogy üzleti ágazatuk igen jól teljesít a kutatási-fejlesztési kiadások és a szabadalmi bejelentések területén. Ezenkívül felsőoktatási ágazatuk szilárd, iparukat pedig erős kapcsolatok fűzik a tudomány világához.

Nemzetközi összehasonlítás

A többi európai országgal összehasonlításban az tapasztalható, hogy Svájc továbbra is az innováció bajnoka, hiszen minden uniós or-

szágot rendre maga mögé utasít. Az ideai eredmények ismét azt mutatják, hogy Dél-Korea, az Egyesült Államok és Japán az Európai Uniónál előbbre tartanak az innovációs teljesítmény területén.

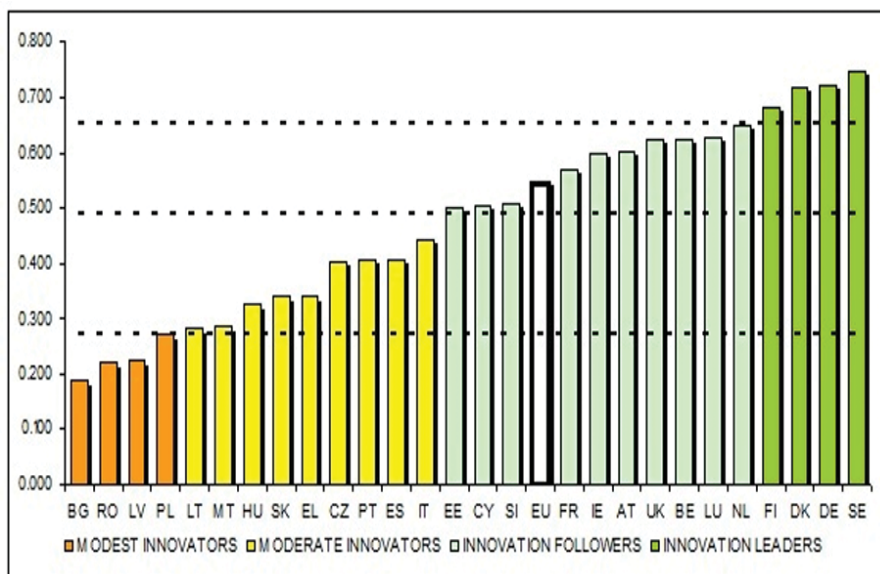
Dél-Koreának még mindig nő az előnye az Európai Unióhoz képest, azonban az Európai Unió 2008 óta szinte a felére csökkentette az Egyesült Államokhoz és Japánhoz mért lemaradását. A világ vezető innovátoraihoz képest az Európai Unió még mindig alulteljesít, különösen a vállalkozások kutatási-fejlesztési kiadásai, az állami-magán közös publikációk, a szabványok, valamint a felsőfokú oktatás területén. Az Európai Unió mindazonáltal továbbra is jobb eredményt ért el, mint Ausztrália, Kanada, Brazília, Oroszország, India, Kína és Dél-Afrika. Az uniós előnye Kínával szemben csökkent, a többi BRICS-országhoz képest stabil maradt, Ausztráliához és Kanadához képest pedig nőtt.

EB Magyarországi Képviselete

Az Innovatív Unió 2013. évi eredmény-tábláját bemutató jelentés teljes terjedelmében a következő címen érhető el:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/facts-figures-analysis/innovation-scoreboard/index_en.htm

AZ EU TAGÁLLAMAINAK INNOVÁCIÓS TELJESÍTMÉNYE

Megjegyzés:

Az átlagos teljesítmény kiszámolásához egy 24 mutató adatait összesítő összetett mutató szolgál alapul; a skálán a lehető legkisebb teljesítmény 0, a lehető legnagyobb 1. Az átlagos teljesítmény (az adatok késedelmes rendelkezésre állása miatt) a 2010/2011-es teljesítményt tükrözi.

Mennyire innovatívak a magyar vállalatok?

Magyarország a mérsékelt innovátorok kategóriájában van az Európai Unióban, a tagállamok közül 20 is megelőzi – derül ki a tavalyi innovációs jelentésből. A szakembereknek ez nem meglepetés, ám mégis rossz szembesülni a tényekkel. Ezzel kapcsolatban két kérdést tettünk fel az MGYOSZ elnökségéből néhány tagnak: **1.** Magyarországot mi, magyarok, innovatív országnak gondoltuk. Tévedtünk? **2.** Hogyan lehet javítani az ország innovációs készségét?

Nem a tükör rossz

1. Igen is, meg nem is. Hajlamosak vagyunk az innovációnak egy-egy szűk metszetét, vagy kiugró eredményét általánosítani. De az egész ország teljesítményét a kiugró eredmények nem mérik, márpedig csak a gazdaság és a társadalom egészét átható innováció van hatással a fejlődésre, segíti elő a tartós felemelkedést, a jólét növekedését. Az ország mérsékelt innovációs képességében és teljesítményében az erre a célra fordított kiadásoknál is nagyobb szerepe van a szervezeti, intézményi, kulturális tényezőknek. Növekvő problémát jelent a kutatói utánpótlás, a kutatási infrastruktúra színvonala, az intézményi kiválóságra törekvés mérsékelt volta, ezek együttes hatásaként az országban kevés a nemzetközileg is versenyképes tudásközpont.

A vállalati szektor k+f tevékenysége egyszerre szétaprózódott, a nagyvállalatokra és egyes ágazatokra koncentrált és a hazai vállalatok többségének teljesítménye a kutatás-fejlesztés és az innováció terén jócskán elmarad a fejlettebb EU-tagállamok vállalataitól. Ráadásul mindez erős területi koncentrációval is párosul, Budapest és térsége messze kiemelkedik az innovációban.

További probléma, hogy az intézményrendszerben többnyire hiányzik az innovációmenedzsment-szemlélet és -kompetencia (beleértve a szellemi tulajdonvédelemmel kapcsolatos tudatosságot, valamint a jogérvényesítés hiányosságait is). Magyarország teljesítménye mindenképp előtt az innovációs együttműködéseket leíró mutatók, főként a kutatóhelyek és a vállalatok közötti kapcsolatok terén marad el az átlagostól. Kiugróan gyenge pont a kis- és közepes vállalkozások együttműködése a hazai és a külföldi nagyvállalatokkal, tudásbázisokkal.

2. *Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia 2020* címmel a kormány társadalmi konzultációra bocsátotta az innovációs képességünk fejlesztésére vonatkozó tervezetet. A tervzet célrendszere jó, elsősorban azokra a soft – persze azért komoly pénzügyi erőforrásokat is igénylő – tényezőkre koncentrál, amelyekben gyengék vagyunk, valamint a kkv-k innovációs képességének javítására. A stratégia emellett

Miklós László,
a MOL tanácsadója,
az MGYOSZ alelnöke

„Egy adószabálynál nemcsak a bevétel a lényeg, hanem az általa kiváltott magatartás legalább olyan fontos.”

erősíteni kívánja a nagy nemzetközi vállalatok K+F tevékenységeinek letelepítését és Európa legversenyképesebb K+F adórendszerének létrehozását tűzi ki célul. A tervzetet számszerűsíti is az elérendő célokat. 2020-ra a GDP-arányos k+f ráfordításokat 1,8%-ra, 2030-ra pedig 3%-ra növeljük. A tervzet szerint 2020-ra, a stratégia hét esztendeje alatt Magyarországon:

+30 nagyobb kutatási és technológiai fejlesztési műhely lép be a „világelitbe”

+30 globális nagyvállalati k+f-központ telepedik/erősödik meg

+30 k+f intenzív makroregionális közép vállalat termel és szolgáltat

+300 k+f+i és növekedésorientált kisvállalat (ún. „gazella”) cég találja meg globális piaci számításait +1000 innovatív kezdő vállalkozás jut az induláshoz szükséges jelentős támogatáshoz

a már megtelepedett, illetve megtelepedő globális nagyvállalatokat hazai döntéshozatali központú innovatív beszállító cégek tömegei szolgálják ki.

Ezek nagyon jelentős kihívások, aminek teljesülése sokat javítana a magyar gazdaság helyzetén. Nagyon fontos, hogy sokfajta eszközt használjunk, és építsünk a kutatók, fejlesztők és a gazdaság szereplőinek érdekeire. Az innovációs járulékok kutatási és technológiai innovációs alapba történő teljes központosításánál jobb megoldás, ha legalább egy részét felhasználhatják a vállalatok saját hatáskörben. Ezt a következő példával szeretném alátámasztani. Amikor 2006-ban bevezették az innovációs járulékokat, több vállalat kezdett komolyan foglalkozni az addig elhanyagolt k+f-fel, mert úgy gondolta, hogy jobban, hasznosabban tudja elkölteni a pénzt, mint az állami hivatalok. Ráadásul a vállalatoknál megvan az a menedzsment-tudás, ami ahhoz kell, hogy célratörően a piaci hasznosítást megcélözva, hatékonyan szervezzék meg az ehhez szükséges erőforrásokat. Most, hogy be kell fizetni a teljes innovációs járulékokat a költségvetésbe, ez a hajtóerő megszűnt. Egy adószabálynál nem csak a bevétel a lényeg, hanem az általa kiváltott magatartás legalább olyan fontos.

Minden ponton erős innovációs háló kell

1. Nem tévedtünk. Magyarország bizonyos területeken most is innovatív, csak ez egy viszonylag szűk területre korlátozódik. Kifejezetten jók vagyunk az induló ötletekben, rengeteg mindent kitalálunk, tehát van bennünk „spiritusz”. A baj csak az, hogy ezzel le is áll a folyamat, az ötletekből nem lesznek termékek. Hogy miért nem? Mert provincializálódtunk, nem tudunk csatlakozni a nagy nemzetközi cégek megfelelő részlegeihez, azok gyártással is összekötött hálózatához. A másik gond, hogy a nagy idetelepülő külföldi cégek innovációja, k+f munkája az esetek nagy részében nem itt zajlik, hanem a kinti központokban, ide már csak a végeredmény, a gyártás jut. Annak kifejlesztéséből így kiszorulunk, nincs szükség az itteni szellemi kapacitásra, innovációs készségekre.

2. A helyzetképből következik a megoldás: oda kellene figyelni arra, hogy az innovációs lánc ne szakadjon meg rögtön az elején, az ötletek,

Karikás György, a Zöld Építési Innovációs Klaszter elnöke, az MGYOSZ elnökségi tagja

„Az innováció nemcsak vállalati belső ügy, hanem társadalmi, kormányzati kérdés is.”

az új termékek kitalálásánál, hanem folytatódjon a gyártásnál is. Vagyis be kell kapcsolódnunk a k+f+i nemzetközi láncolatába, abban aktívan részt kell vennünk. S van még egy probléma, ami akadályozza az innováció terjedését, ez pedig az, hogy mi általában csak technikai-technológiai innovációban gondolkodunk, pedig ahhoz, hogy az ország innovatív ország legyen, ahhoz az is kell, hogy a társadalom, az egész szellemi közeg az legyen. Mi például a zöld építészetben érzékeljük, hogy a mégoly zseniális, innovatív megoldásokból sem lesz semmi, ha nem nyerjük meg hozzá az önkormányzatokat, s az érintett lakóközösségeket. Tehát az innováció – még az üzleti innováció sem – nemcsak vállalati belső ügy, hanem társadalmi, kormányzati kérdés is. Az innovációs hálózatnak minden elemében erősnek kell lennie ahhoz, hogy elmondhassuk, igen, mi egy innovatív ország vagyunk. Most inkább csak magányos, innovatív kis szigetekcskék léteznek.

Oktatás, oktatás, oktatás

1. Az innováció egy Jolly Joker-szó, mindenki azt ért alatta, amit éppen gondol, vagy ami számára az adott pillanatban taktikailag a legmegfelelőbb. A köznyelv a leleményes (sőt időnként a furfangos) szinonimájaként használja gyakran, és ebben az értelemben én is osztom ezt az álláspontot.

A szakmai, tudományos, illetve az európai uniós bikkfanyelv értelmében, ahol különböző paraméterekkel (hightech termékek aránya a kibocsátásban, szabadalmak száma, fejlesztésre költött összeg a GDP arányában, stb.) normatívan mérik az innovációs teljesítményt, nem állunk túl jól, de a visegrádi országokhoz képest rosszul sem.

Egy harmadik megközelítés, hogy szubjektíven milyennek érezzük az újdonságértékű termékek, a kutatások, a szabadalmak, a termékfejlesztések arányát a saját korábbi önmagunkhoz, a környezetünkhöz, illetve a lehetőségeinkhez képest. Véleményem szerint a számítástechnikában, a szoftverfejlesztésben nincs szégyellnivalónk: jó a képzésünk, és sikeres globális start-upok is indulnak Magyarországról. (U-Stream, Prezi, Log-me-In stb.)

Sokkal rosszabb a helyzet a fizikai termékkibocsátások kapcsán: miközben a magyar kibocsátás növekvő hányada származik a multi-

Lakatos Péter
vezérigazgató, Videoton,
az MGYOSZ alelnöke

„A generikusan Magyarországhoz kötődő innovációk, termékfejlesztések aránya nagyon alacsony.”

nacionális és hazai cégek termékgyártásából, ezeken a területeken a generikusan Magyarországhoz kötődő innovációk, termékfejlesztések aránya nagyon alacsony. Miközben rendkívül fontosak az idetelepült fejlesztőközpontok (Bosch, NSN, Ericsson, Knorr stb), ezek tapasztalataim szerint többnyire nem köthetők a magyar egyetemek kutatócsoportjainak saját, nulláról induló szabadalmihoz. Ellenkezőleg: a konkrét igények és előzmények a vevőtől, az anyagcégtől jönnek. Amikor ezek a központok jó 10 éve elkezdtek megtelepülni, abban reménykedtem, hogy kis hazai spin-off-cégek sora fog leszakadni róluk, akik saját alaptudással rendelkeznek majd, és önálló irányokat tudnak felvenni, amiből igazi magyar termékek jöhetnek létre. Ez sajnos még várat magára.

2. Oktatás, oktatás, oktatás. Kezdve a természettudományos általános és középiskolai képzés erősítésével, az ott dolgozó szakemberek megbecsülésével (potenciális mérnöki pályával kell versenyeznie ezen álláshelyeknek), folytatva a műszaki egyetemi képzés gyakorlati felhasználhatóságának javításával, és a problémamegoldó gondolkodásra nevelés szisztematikus tananyagba integrálásával. És akkor még a kommunikációs készség, és az idegen nyelvek ismeretének a fontosságát nem is említettem, pedig ennek javítása is az oktatási rendszer feladata.

Építőipar: ez már a gödör alja?

Tavaly is folytatódott az építőipari termelés 2006 óta tartó visszaesése. 2013-ban sem várható gyökeres fordulat, összességében 2-3%-os csökkenésre lehet számítani.

AZ ÉPÍTÉSI ÁGAZAT SÚLYPONTI PROBLÉMÁI SZÁMOKBAN:

1. A fizetőképes kereslet hét év óta tartó folyamatos csökkenése 2300 milliárd Ft-ról 1600 milliárd Ft-ra.

2. Az irreálisan alacsony árak következtében kialakult lánctartozás 400 milliárd Ft-os nagyságrendje, ami a vállalkozások 90%-át érinti, ezzel sújtva mintegy 200 000 családot.

3. Az alacsony, 2-3% körüli jövedelemtermelő képesség következtében kialakult finanszírozási és hitelképtelenségi problémák.

4. Az országos lakásvagyon megőrzéséhez szükséges évenkénti 42 000 új lakás megépítésével és 210 000 lakás felújításával szemben 10 500 új lakás épült és mintegy 90 000 került felújításra a múlt évben.

5. Az alacsony, 163 582 Ft átlagos bruttó kereset nagymértékben elmarad a versenyszféra 233 700 Ft-jától és a nemzetgazdasági 223 000 Ft-tól.

2012-ben folytatódott az építőipari termelés 2006 óta tartó csökkenése. Az építőipar egésze (a jogi és a jogi személyiség nélküli szervezetek, továbbá az egyéni vállalkozók) 1616,6 milliárd forint összegű építési-szerelési munkát valósított meg, közel 6%-kal (5,9%-kal) kevesebbet az előző év azonos időszakának teljesítményéhez viszonyítva. (2011-ben ez az érték 1687,6 milliárd forintot tett ki, a visszaesés mértéke 7,8% volt.) Az év egészében mind az épületek, mind az egyéb építmények építése csökkent. Az épületek építésének teljesítménye a lakásépítések jelentős visszaesése és a nagyberuházások elmaradása miatt 7,6%-kal esett vissza, míg az egyéb építmények termelése főként az út- és vasútépítési munkák második fél évben történt növekedése következtében az építőipar egészénél kisebb mértékben, 4%-kal mérséklődött.

Árak: mérsékelt emelkedés

Az építőipar termelői árai 2012-ben átlagosan 1,9%-kal emelkedtek 2011-hez képest, 2012. IV. negyedévében az előző év azonos időszaka-hoz viszonyítva 1,6%-kal voltak magasab-bak. Az építőipari árak az előző hat évben egyszer sem érték el az infláció mértékét. Változás a tendenciában nem várható a közeljövőben. Az inflációs hatásokat – a megrendelések hiánya, a megrendelők fizetőkép-telensége, illetve a szűkülő piac miatti verseny okán – a vállalkozások túlnyomó többsége nem tudja áthárítani az építetőkire. Az al-csony vállalási árak viszont kedvezőtlenül hat-nak az ágazat jövedelmezőségére (összességében az árbevétel-arányos nyereség csupán 1-2% között mozog).

Az építőipari vállalkozások december végi szerződésállománya 25,6%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest. Ezen belül a két építményfőcsoport állománya ellentétesen alakult: az épületek építésére vonatkozó szer-ződéseké 21,7%-kal kisebb, az egyéb építmé-nyeké 53,0%-kal magasabb volt, mint az elő-ző év azonos időszakában. A tapasztalatok azt

mutatják, hogy a megkötött szerződések vo-lumenének 15-20%-a nem valósul meg. A 2012. évben kötött új szerződések volumene 14,7%-kal magasabb volt az egy évvel azelőt-tinél.

Kevesebb cég

Az ágazatban 2012. december végén 95 460 építőipari szervezetet tartottak nyilván – beleértve a jogi személyiséggel nem ren-delkező vállalkozásokat és az egyéni vál-lalkozókat is, közel 3000-rel kevesebbet, mint 2011 végén. Szerény mértékű növekedés (400) csak a jogi személyiségű társaságoknál következett be.

Az év folyamán rekord közeli cégbedőléseket és cégbezárásokat regisztráltak az építőipar-ban. Soha nem látott ütemben szűntek meg az építőipari vállalkozások 2012 utolsó ne-gyedévében. Egyetlen negyedév alatt 1677 építőipari cég megszűnését tették közzé a cégbíróságok, ami azt jelenti, hogy az ágazat cégeinek 2,3 százaléka zárt be három hónap alatt. Az ágazatban az új cégek alapítása is jelentősen elmarad a korábbi évektől. Mind-ezek következtében egyre kevesebb azon tradicionális vállalkozások száma, melyek ha-táridőre európai színvonalon képesek tervez-ni, lebonyolítani, kivitelezni és üzemeltetni.

A lakásépítés helyzete

Az elhúzódó építési piaci válság legnagyobb vesztesei a lakásépítő vállalkozások, amelyek az elmúlt hat évben a piacuk 75%-át elveszít-tették. A pénzügyi lehetőségek szűkülésével 2012-ben tovább csökkent a lakásépítések száma. A tavalyi év során 10 560 új lakás épült, 17%-kal kevesebb, mint 2011-ben. A kiadott lakásépítési engedélyek száma 10 600 volt, ami 15%-os csökkenést jelent a 2011. évi adatokhoz képest. Ilyen alacsony építési számra még nem volt példa a két világháború közötti gazdasági válság éveiben, és a negy-venes-ötvenes évek nehéz gazdasági körülményei között sem.

Az építetőkör összetételét a vállalkozások szerepvállalásának további csökkenése jellemzi. Az általuk épített lakások aránya 35-ről 30%-ra csökkent 2011 óta. A természetes személyek által épített lakások aránya ugyanekkor 63-ról 68%-ra emelkedett. Az építetőkör átrendeződésével összhangban tovább csökkent az értékesítésre szánt lakások aránya (38-ról 33 százalékra), míg a saját használatra épített lakásoké nőtt (60-ról 64 százalékra). 2012-ben a használatba vett lakások átlagos alapterülete 107 m² volt, ez 4 m²-rel több a korábnál. A 100 m²-nél nagyobb alapterületű lakások aránya 42 százalékról 46 százalékra nőtt.

Foglalkoztatás, bérek

A termelés mérséklődésével összefüggésben 2007 évtől a foglalkoztatás mértéke is minden évben jelentősen csökkent. A KSH lakossági munkaerő-felvétel adatai szerint 264 ezer fő a foglalkoztatottak száma az ágazatban, ami a nemzetgazdaság egészében foglalkoztatottak közel 7%-át teszi ki. (Ez a létszám az 5 fő alatti társas vállalkozásoknál és az egyéni vállalkozóknál dolgozók állományából, valamint az alkalmi jelleggel munkát vállalók más ágazatokhoz viszonyított magas arányából, és a közismerten nagymértékű bejelentés nélküli foglalkoztatásból adódik.)

Az építőiparban foglalkoztatottak átlagkeresete változatlanul a legalacsonyabb a nemzetgazdasági ágazatok között. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos bruttó keresete 2012-ben 163 582 forint volt, ami jelentősen elmarad mind a nemzetgazdasági, mind a versenyszféra átlagától (223 000, illetve 233 700 forinttól).

Várakozások

Jelenleg tovább tart a recesszió az építőiparban, bár a visszaesés mértéke csökkent. A kiadott új építési engedélyek alapján 6099 lakóépület és 6142 nem lakóépület építését tervezik. Az építőipari kereslet a jövőben kedvező irányban változhat, amennyiben a nemzetgazdaságilag fontos, elsősorban uniós forrásból finanszírozott beruházások felgyorsulnak. Jelenleg a fizetőképes kereslet korlátozottsága miatt meredeken csökkenő építési engedélyekre tekintettel, a lakásépítés fellendülésére, és általában az épületek építésének bővülésére az év folyamán nem lehet számítani.

2012-ben a hazai lakásépítés elérte a mélypontját, évi tízezer lakás akkor is megépül az országban, ha keresetek nem, vagy csak szo-

lid mértékben emelkednek. A lakásépítés irányából a felújítások felé tolnak el az arányok, az összkiadásokból az utóbbi években 30%-ról 40%-ra nőtt a renoválásra költött forintok aránya. A teljesítmény növekedése az egyéb építmények építése ágazatban valószínűsíthető, ami azonban csak részben kompenzálhatja az épületek építésének a kiadott építési engedélyek számából következő visszaesést. Így 2013-ban összességében 2-3%-os csökkenésre lehet számítani oly módon, hogy az év első felében ettől magasabb, a második félévben pedig alacsonyabb szinten prognosztizáljuk a csökkenést. Ágazaton belül az épületek építésénél 5-7%-os csökkenés, a speciális szaképítésnél stagnálás, az egyéb létesítményeknél 0-2%-os enyhe emelkedés várható.

A lánctartozás visszaszorítását szolgáló, napokban elfogadott jogszabályok pozitív hatását remélik az építési vállalkozások. Különös tekintettel a teljesítésigazolók szakértői szervezet hiteles munkájától és a minimális rezsióradíj alatti ajánlatok versenyből való kizárásától várnak kedvező folyamatokat. Természetesen konjunkturális, növekedési folyamatok hoznák az érdemleges piaci fordulatot, amire az ágazat hét éve vár. A pozitív irányú építési-beruházási folyamat beindulását nagyban segítené, ha a kormányzat mielőbb elindítana újabb rekonstrukciós és épület-energiatakarékossági programokat.

ÉVOSZ

A NAGYOBBAKNAK JOBBAN MENT

2012-ben csak a 250 fő felett foglalkoztató létszám-kategóriába sorolt vállalkozások termelése nőtt jelentősen, 14,2%-kal, valamint a 10-19 főt foglalkoztatóké 6,1%-kal, ami nem tudta ellensúlyozni a többi létszám-kategóriába tartozók termelésének visszaesését. Az 50 fő alatti kisvállalkozások termelésben betöltött domináns szerepe továbbra is megmaradt a vizsgált időszakban, az össztermelésből való részesedésük azonban csökkent.

Mit érdemes a **cafeteriába** tenni?

A vállalatok jó részében eldőlt, mennyit szánnak cafeteriára, ám akadnak olyan gazdálkodók is, ahol még csak ezután döntenek. Nekik szól az alábbi összefoglaló.

TOP 5 CAFETERIA-ELEM: (30 ezer munkavállaló nyilatkozata alapján)

1. SZÉP-kártya
2. Erzsébet-utalvány
3. Egészségpénztár
4. Helyi közlekedés
5. Nyugdíjpénztár

Csökkent ugyan, de nem szűnt meg 2013-ban a béren kívüli juttatások kedvezményezettsége a kifizetői közteherfizetés mellett adható egyéb juttatásokhoz képest, és új adómentesen adható elemekkel is kiegészülhet a cafeteria. A béren kívüli juttatások után 35,7 százalék, az ún. egyes meghatározott juttatások (korábban természetbeni juttatás) után 51,17 százalék közterhet kell fizetnie a munkáltatónak.

A béren kívüli juttatások meghatározott feltételekkel és egyedi értékbeli korlátozással, ezen felül munkavállaló (személyes közreműködő) személyenként 500 ezer forint – az adóévi munkaviszonyban személyes közreműködői jogviszonyban töltött napokkal arányosított – keretösszeget meg nem haladó együttes értékben adhatók csak kedvezményesen. A magánszemély halála esetén a keretösszeget nem kell arányosítani.

Új adómentes elemek

Az adóévben személyenként 50 ezer forint értékben az eddig csak sporteseményre szóló jegyeken, bérleteken kívül adómentes lett a kulturális szolgáltatás igénybevételéhez adott

juttatás is. Ez lehet muzeális intézmény és művészeti létesítmény (kiállítóhely) kiállítására, színház-, tánc-, cirkusz- vagy zeneművészeti előadásra, közművelődési tevékenységet folytató szervezet által nyújtott kulturális szolgáltatás igénybevételére szóló belépőjegy, bérlet, továbbá könyvtári beiratkozási díj is.

A munkáltató az önkéntes pénztárral kötött támogatói szerződés alapján, a pénztártag alkalmazottai részére értékhatár nélkül adománynak minősülő ún. célzott szolgáltatást is nyújthat. Célzott szolgáltatásként a pénztár alapszabályában (szolgáltatási szabályzatában) szereplő bármilyen szolgáltatás nyújtható. Ezek közül a munkáltató választja ki az általa célzott szolgáltatásként finanszírozni kívánt szolgáltatást. Az ilyen adományokból nem keletkezik a pénztártagnak jövedelme, a munkáltatónak sem kell közterheket fizetnie, ha pedig az adott célzott szolgáltatás a törvényben nevesített pénztári szolgáltatások közé tartozik, azt a pénztártag munkavállalók és hozzátartozóik adómentesen vehetik igénybe.

SZÉP-kártya

Béren kívüli juttatásnak minősül a munkáltató (ideértve a társas vállalkozást is) által a munkavállalónak (a társas vállalkozás személyesen közreműködő tagjának) az adóévben a Széchenyi Pihenő Kártya (SZÉP-kártya)-számlára utalt – több juttató esetén együttesen – legfeljebb

- kormányrendeletben meghatározott szálláshely-szolgáltatásra felhasználható 225 ezer forint támogatás;
- melegkonyhas vendéglátóhelyeken (ideértve a munkahelyi étkeztetést is) kormányrendeletben meghatározott étkezési szolgáltatásra felhasználható 150 ezer forint támogatás;
- a szabadidő-eltöltést, a rekreációt, az egészségmegőrzést szolgáló, kormányrendeletben meghatározott szolgáltatásra felhasználható 75 ezer forint támogatás.

A SZÉP-kártyával a munkavállaló és társár-

tyával rendelkező közeli hozzátartozója által többek között szálláshely-szolgáltatás, belföldi utazásszervezés, éttermi és mozgó vendéglátás, egyéb vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás, egészségügyi ellátás, előadó-művészeti, múzeumi szolgáltatás, növény-, állatkert és természetvédelmi terület, vidámpark, strand, sípálya stb. belépőjegye, a pihenést, szabadidőt szolgáló eszközök kölcsönzése, a fizikai közérzetet javító szolgáltatás, test-ézési szolgáltatás stb. vehető igénybe.

Erzsébet-utalvány, étkezési juttatások

A SZÉP-kártya alszámlára utalt étkezési szolgáltatásra felhasználható támogatás juttatása nem zárja ki, hogy a munkáltató emellett még további étkezési támogatást is juttasson.

Havi 8000 forintig adható kedvezményesen 2013-tól az Erzsébet-utalvány, amely az étel-miszer-áruházakban, üzletekben kapható étel-miszerre, futárszolgálattal kiszállított ételekre válthatók be, de továbbra is lehet vele éttermi fogyasztásért fizetni.

Szintén kedvezményesen adható a havi 12 500 forint a munkáltató telephelyén működő munkahelyi étkezdében történő fogyasztás formájában megvalósuló étkezési juttatás, viszont a korábbiaktól eltérően a juttatás akkor is kedvezményes, ha az étkezdében az említett juttatásra jogosultakon kívül más vendégek is fogyaszthatnak.

Iskolakezdési támogatás

Iskolakezdési támogatás gyermekenként, tanulónként változatlanul a minimálbér 30 százalékáig adható kedvezményesen, viszont kizárólag tankönyv, taneszköz, ruházat vásárlására szolgáló, papír alapú vagy elektronikus utalványként, a támogatást már nem lehet kifizetni leadott számlák alapján. Hosszabb lett a juttatás időszaka is, az utalványokat a tanév első napját megelőző 60. naptól számítva december 31-éig lehet kiosztani. A juttatásra való jogosultság feltételeinek fennállását a szülőknek nem kell igazolniuk, elegendő arról (a gyermek tanulói jogviszonyáról, a családi kapcsolat fennállásáról) nyilatkozni a munkáltatónak.

Önkéntes kölcsönös önszegélyező pénztári hozzájárulás

Béren kívüli juttatásnak minősül a minimálbér 30 százalékáig havonta adott önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárakba történő munkáltatói hozzájárulás. Az önkéntes kölcsönös önszegélyező pénztárba

utalt munkáltatói támogatás előnyét növeli, hogy annak felhasználhatósága bővült.

Az önszegélyező pénztári szolgáltatások új eleme többek között

– *a beiskolázási támogatás* (éves összege egy személy részére gyermekenként legfeljebb a tárgyév első napján érvényes havi minimálbér), mellyel tankönyv, taneszköz, ruházat árának, valamint a Magyarország államilag elismert felsőoktatási intézményében hallgatói jogviszonnyal rendelkező 25. életévét be nem töltött természetes személy tekintetében kifizetett, költségtérítés (tandíj), térítési díj, kollégiumi díj, albérleti díj megtérítése biztosítható;

– *lakáscélú devizaalapú jelzáloghitel törlesztésének támogatása* (havi összege legfeljebb a tárgyév első napján érvényes havi minimálbér 15 százalékának megfelelő összeg lehet), amennyiben a törlesztőrészlet mértéke a hitelszerződés aláírásának időpontját követő árfolyamváltozás következtében húsz százalékot meghaladó mértékben nőtt;

– *otthoni gondozás*: amelyet a pénztártag vagy közeli hozzátartozója részére a helyi önkormányzat által kiadott működési engedéllyel rendelkező szolgáltató nyújthat;

– *idősgondozás támogatása*: a pénztártag vagy közeli hozzátartozója részére, gondozási, ápolási intézményben való elhelyezés napi vagy havi díjának támogatására;

– *rezsifinanszírozás* (a minimálbér havi összegének 15 százalékáig) rászorulóknak részére az áram, a gáz, a víz, valamint a csatornadíj támogatása.

Élelmiszer-utalványok

Az élelmiszerboltokban beváltható utalványok nem adhatók 51,17% kifizetői adó befizetése mellett, azok után úgy kell adózni, mintha pénzióvedelmet adott volna a munkáltató. Mindez azt jelenti, hogy az ún. „cafeteria-kártyák” étkezési alszámláját nem érdemes feltölteniük a munkáltatóknak, élelmiszer-utalványt már csak Erzsébet-utalvány formájában érdemes adni. Továbbra is bekerülhet a munkáltató 51,17% közteherfizetése mellett bármilyen más termékre (ruházatra, háztartási felszerelésekre stb.), szolgáltatásra (pl. internethasználatra, éttermi fogyasztásra) beváltható utalvány, amelyet azonos értékben vagy bármely munkavállaló által megismerhető szabályzat alapján ad a munkáltató.

Készítette:

Karácsony Imréné,

a TMC First Tanácsadó Kft.

partnere

MIÉRT NÉPSZERŰ ERZSÉBET?

Az Erzsébet a tavalyi ötödik helyről idén a másodikra ugrott. Az Erzsébet-utalvány elsősorban a pénztárak rovására tudott az idén erősödni. Az Erzsébet-utalványnak egy év alatt sikerült kiépítenie a szükséges működési feltételeket, és elnyerni a dolgozók bizalmát. Így a korábban máshová vándorolt pénzek az idén visszaáramlottak az étkezési célú felhasználáshoz, mindenképp az Erzsébet-utalványhoz.

MEGJELENT!

Az MGYOSZ hosszú évek gyakorlatához hűen ismét megjelenteti közkedvelt Munka törvénykönyve kiadványát, mely már az új, 2012 júliusában hatályba lépő kódex alkalmazására készíti fel a munkáltatókat.

A könyv gyakorló szakemberek közreműködésével, kifejezetten a munkaadók szemszögéből dolgozza fel a vállalatirányítás egyik legfontosabb jogszabálygyűjteményét. Célja megkönnyíteni az új szabályozásra való átállást, praktikus összehasonlításokon és tematikus összefoglalásokon keresztül segíteni az alkalmazást.

A kiadvány a már megszokott, törvényszöveggel egységes keretbe foglalt szerkezetben, közérthető és a mindennapi munkában könnyen használható megfogalmazással átfogó értelmezést is ad, ahogy azt az elmúlt közel egy évtizedben már megszokhatták.

Egyedi ajánlatként az MGYOSZ vállalja, hogy a könyvet megrendelők számára az átmeneti rendelkezések és a könyv következő kiadásáig hatályba lépő módosítások magyarázatait díjmentes kiegészítésként megküldi.

Szerzők:

Bálint Adrienn, az MGYOSZ szociális és munkaügyekért felelős igazgatója
és dr. Lórodi László ügyvéd, munkajogász

A könyv ára: 9800 Ft + áfa/db (+ postaköltség)
MGYOSZ-tagoknak: 8300 Ft + áfa/db (+ postaköltség)

A megrendelőlap letölthető a www.mgyosz.hu oldal Hírek rovatában, illetve igényelhető és visszaküldendő az mkatalin@mgysz.hu e-mail címen.

HÉT ORSZÁG A FIATALOK FOGLALKOZTATÁSÁÉRT

A munkanélküli fiatalok közel 500 milliárd forint veszteséget jelentenek hazánknak – összegzi az MGYOSZ a jelenlegi helyzetet annak kapcsán, hogy nemzetközi figyelemfelhívó kampányt koordinál a hazai munkaadói szervezet.

Közel 40 százalékkal, 5,5 millió főre emelkedett a 25 év alatti munkanélküli fiatalok száma az Európai Unióban az utóbbi öt év során. Ugyanakkor, ha az összes sem oktatásban, sem képzésben, sem foglalkoztatásban nem lévő fiatalot vesszük, már 7,5 millió főről beszélhetünk. A 30 év alatti korosztály esetében pedig 14 millióra duzzad ez a szám. Becslések szerint ez mintegy 153 milliárd eurós bevételkiesést jelent az EU-nak. Az Európai Bizottság pályázatot írt ki a témában, mely a fiatalok foglalkoztatásának előmozdítása érdekében annak előnyeire és lehetőségeire hívja fel a figyelmet egy átfogó tájékoztató kampány keretében. A projektet hét ország munkaadói szervezetei, szakszervezetei és munkaügyi hivatalai közösen valósítják meg, munkájukat a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége koordinálja.

A fiatalok munkaerőpiacról való kikerülése 2011-ben 153 milliárd euró gazdasági veszteséget okozott az unióban. Ez a konzervatív becslés az európai GDP 1,2 százalékának felel meg. Noha a tagállamok között jelentős eltérés mutatkozik, egyes országok (köztük Magyarország) különösen magas, akár GDP-jük 2 százalékát meghaladó árat fizetnek.

Az Eurostat adatai szerint 2011-ben 7,5 millió 15-24 éves, valamint 6,5 millió 25-29 éves európai fiatal sem a munkaerőpiacon, sem az oktatásban nem volt jelen. Így az ún. NEET-csoporttal együtt a 30 év alatti munkanélküliek száma eléri a 14 milliót. A

fiatalok körében jelen levő munkanélküliségi arány strukturálisan magas szintje azt jelzi, hogy komoly akadályok állnak a fiatalok előtt a munkaerőpiacra történő belépésükkor. Ezek a tendenciák már korábban, jobb gazdasági időszakokban is jellemzőek voltak, azonban a gazdasági válság tovább növelte azokat a kihívásokat, amelyek a fiatalok munkához jutását gátolják. Az elmúlt évek folyamatai egyúttal rávilágítanak a hosszú távú oktatási és munkaerő-piaci reformok, valamint a hatékonyabb támogatási és tanácsadási rendszerek szükségességére.

A Fiatalok Foglalkoztatásának elősegítése Kelet-Közép Európában című projekt az Európai Bizottság foglalkoztatásért, szociális ügyekért és a társadalmi befogadásért felelős főigazgatóságának társfinanszírozásában valósul meg. A kampány lebonyolításában Magyarország, Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Bulgária és Montenegró munkaadói szervezetei működnek együtt. Az év elején indult projekt során a partnerek különböző kommunikációs eszközök révén tájékoztatják a pályakezdő fiatalokat és a vállalatokat a fiatalok foglalkoztatásának kölcsönös előnyeiről és lehetőségeiről. Így például hazánk tavasszal és ősszel két vidéki és egy budapesti szemináriumot is rendez majd, de emellett a nemzetközi záró konferencia házigazdája is lesz.

Az MGYOSZ a kampány keretében felhívja a figyelmet arra, hogy a probléma megoldásának egyik legfontosabb eleme, a fiatalok készségeinek a munkaerő-piaci igényekhez

MI AZ A NEET-CSOPORT?

Azokat a fiatalokat sorolják az ún. NEET-csoportba, akik sem oktatásban, sem képzésben nem részesülnek, és nem is dolgoznak. (Angol eredetije: young people not in employment, education or training)

MGYOSZ-VÉLEMÉNY

A fiatalok foglalkoztatásának javítását a munkaadóknak juttatott pénzügyi kedvezményekkel és speciális munkahelyi megállapodásokkal is segíteni kell.

történő igazítása. Így különösen fontos, hogy az oktatási és képzési lehetőségek, különösképpen a szakképzés adta lehetőségek a vállalati igényeknek megfeleljenek. A munkahelyi gyakorlati képzésen alapuló modellek, mint például a duális képzési rendszerek, valamint a gyakornoki és tanulói képzési programok, ugyancsak fontos szerepet játszhatnak a fiatalok megfelelő kompetenciákkal és készségekkel való felruházásában. Ennek megfelelően az MGYOSZ határozott álláspontja, hogy a munkahelyi gyakorlati képzésnek a közép- és felső szintű oktatás részévé kell válnia, mely az oktatásszervezők és a munkaadók közötti szorosabb együttműködés révén válhat sikeressé.

„A munkahelyi gyakorlati képzési rendszerben minden érintett nyer. A fiatalok mai gyakorlatot és valós munkatapasztalatot kapnak, ezzel javítva jövőbeni karrierlehetőségeiket. A munkaadók számára előnyös a fiatalok által hozott lendület, naprakész tudás és az általuk generált pluszteljesítmény, valamint a vállalkozás potenciális, a céget már megfelelően ismerő, új munkaerőhöz is juthat. A kormányoknak is előnyös, hiszen a munkaadók jobban bevonódnak a duális képzési rendszerekbe, és ezáltal csökkentik a fiatalokra fordítandó ok-

tatási és képzési költségeket, megosztják az azzal járó feladatokat. Többek között ezeket az elveket és lehetőségeket szeretnénk megismertetni minél több érintettel a nemrég elindult program kereteiben” – hangsúlyozta Vadász Borbála, az MGYOSZ nemzetközi projekt koordinátora. Komolyan javíthatja a fiatalok jövőbeni foglalkoztathatóságát vagy egy sikeres vállalkozás megalapozását az is, ha a közép- és felső szintű oktatás keretében lehetőségük nyílna vállalkozói gondolkodásmódjuk és készségeik fejlesztésére. Lényeges előnyt jelenthet továbbá a külföldi munkatapasztalat is: hiszen itt a nyelvtudás elmélyítésén kívül más nemzetek munkakultúrájába, eltérő munkamódszereibe is bepillantást nyerhet a fiatal munkavállaló.

A szövetség rámutat arra is, hogy a fiatalok sajátos helyzetben vannak, mivel teljesen hiányzó vagy csak korlátozott munkatapasztalattal bírnak, amikor belépnek a munkaerőpiacra. Ezért a strukturális problémákra adott válaszokon túl, a fiatalok foglalkoztatásának javítását a munkaadóknak juttatott pénzügyi kedvezményekkel és speciális munkahelyi megállapodásokkal is segíteni kell, így bátorítva a vállalatokat a fiatalok toborzására.

MGY

Európai Üzleti Csúcstalálkozó

Nyitás az ipari lehetőségek felé – Uniós versenyképességi stratégia? – ez a témája a 2013. május 15–16. között Brüsszelben sorra kerülő Európai Üzleti Csúcstalálkozónak, melyen szinte mindenki ott lesz, aki Európa gazdaságpolitikájában döntéshozónak számít.

Az Európai Üzleti Csúcstalálkozó (European Business Summit – EBS) Európa gazdasági vezetőinek és döntéshozóinak legfontosabb találkozója. Minden évben az EBS eseményein több mint kétezren vesznek részt, közel 60 országból. A résztvevők között találunk európai uniós biztosokat, miniszterelnököket, magas rangú döntéshozókat. Így az idei évben a konferencián beszédet tart az Európai Bizottság elnöke, az Európai Tanács elnöke, a BUSINESSEUROPE elnöke, valamint a soros elnök, Írország miniszterelnöke.

A május 15-16-i EBS témája: „Nyitás az ipari lehetőségek felé – Uniós versenyképességi

stratégia?” A találkozó Európa újjraépítésének kihívásaira és az innováció fellendítésére fókuszál.

A konferencia második napján több mint 10 különféle témájú panelbeszélgetés közül tudnak választani a résztvevők.

Az Európai Üzleti Csúcstalálkozó a BUSINESSEUROPE és a Belgiumi Munkaadói Szövetség kezdeményezésére jött létre.

További információ:

<http://www.ebsummit.eu>

TRADÍCIÓ

A tradíciónak számító rendezvény célja, hogy az európai döntéshozók és az üzleti élet képviselői számára lehetőséget biztosítson közös eszmecsereére egy versenyképesebb és fenntartható európai jövőképe megvalósítása érdekében. Az idén a gazdasági növekedés, az ipari termelés, fenntarthatóság stb. témákat járják körül az előadók.

BUSINESSEUROPE: Új perspektívák a fiatalok foglalkoztatásában

A fiatalok munkanélkülisége riasztó mértékben növekszik egész Európában. A 15-24 éves korosztályban 2008 és 2010 között a munkanélküliek száma 1 millió fővel nőtt. Ez azt jelenti, hogy minden ötödik fiatal képtelen munkát találni, miközben a fiatalok munkanélküliségi rátája (mely jelenleg kb. 20%) kétszerese a munkaképes korú népességnek.

Ezt az aggasztó adat különböző tényezők-ből adódik össze:

- a képzés nélküli korai iskolaelhagyók,
- a szakképzett munkaerő, megfelelő képzettség, munkatapasztalat hiánya,
- a bizonytalan foglalkoztatási formák,
- korlátozott és gyakran nem megfelelő minőségű képzési lehetőségek,
- nem elégséges és nem megfelelő aktív munkaerő-piaci programok.

Éppen ezért az Európai Bizottság 2012. március 1-jén egy olyan programot indított el, amely a fiatalok foglalkoztatását szeretné javítani, több szinten és számos területen. A bizottság szerint, kétféle módon lehet a tagállamokat segíteni, így jelen helyzetben a fő felelősség a foglalkoztatás és az oktatás fejlesztésén van:

- meg kell határozni a prioritásokat és cselekvési javaslatokat kell benyújtani, a javaslatoknak az európai uniós jó gyakorlatokon kell alapulnia, valamint felül kell vizsgálni a nemzeti szabályozást és a jelenlegi rendszerek hatékonyságát
- pénzügyi támogatást kell nyújtani az Európai Szociális Alapból és más uniós programokon keresztül.

Az első lépést az oktatás területén kell megtenni, meg kell akadályozni a korai iskolaelhagyást és a fiatalokat megfelelő készségekkel és képzettséggel kell ellátni. Ez utóbbi fontos ahhoz, hogy olyan képzettséggel és kompetenciákkal lépjenek a fiatalok a munkaerőpiacra, melyek megfelelnek a piaci igényeknek. A széles körben keresett készségek elsajátítása a fiatalok mobilitásának is kulcsa.

Egy másik fontos terület, ahol változásra van szükség a tanulói, gyakornoki és szakmai képzés szerepe az iskola és a munka közötti átmenetben. A munkahelyi képzések egyszerre adnak lehetőséget a megfelelő készségek elsajátítására és a szükséges munkatapasztalat megszerzésére.

Végül, nélkülözhetetlen eleme a fiatalok foglalkoztatásának bővítésének az első munkahely megszerzésének segítése, a határozatlan idejű szerződések nyújtotta védelemből adódó merevség lazítása.

A BUSINESSEUROPE szerint szükség van:

- strukturális munkaerő-piaci reformokra a fiatalok foglalkoztatásba integrálásához,
- a fiatalok foglalkoztatásának vonzóbbá tételére a vállalatok számára,
- a fiatalok minél jobb tájékoztatására az előttük álló különböző karrierlehetőségekről,
- a szakképzés reformjára és a duális modell elterjesztésére,
- a szakképzés népszerűsítésére a fiatalok körében,
- a fiatalok vállalkozóvá válásának támogatására,
- az első munkatapasztalat megszerzésének elősegítésére (tanulói, gyakornoki programok),
- a fiatalok jobb foglalkoztathatóságának elősegítésére,
- a tényleges piaci igények feltérképezésére, a vállalatok bevonására,
- a kormányok és a vállalatok (a munkaadói szervezeteken keresztül) szorosabb együttműködésére a megfelelő feltételek kialakításában.

LAVINIA FANARI (24)

Olaszországból érkezett, és 3 hónapot töltött gyakornokként az MGYOSZ nemzetközi osztályán „Gyakornokként és majdani munkakeresőként remélem, hogy ezek a kezdeményezések már a közeljövőben megvalósulhatnak, s így minél előbb csökkenhet az ijesztően magas fiatalok munkanélkülisége és a fiatalok előtt ismét több lehetőség nyílik majd. Számos kérdés került megvitatásra az Európai Bizottságban, azonban még sok mindennek kell megtörténnie ahhoz, hogy meg is valósuljanak a kitűzött célok. Egy alapvető lépést ugyanakkor már megtettünk: felismertük a veszélyhelyzetet és elfogadjuk, hogy a jelenlegi rendszer változásra szorul. Ezeknek a változásoknak valószínűleg kell lenniük, erős együttműködésben a tagállamok és a vállalatok között azért, hogy fiataljaikat ne csak széles körű elméleti tudással, hanem a megfelelő gyakorlati készségekkel is ellássák.”

MGYOSZ-munkatársak tanulmányúttjai három uniós országban

Tavaly az MGYOSZ három munkatársa három szakértői tanulmányutat pályázott meg és nyert el, amelyet a CEDEFOP, a Szakképzés-fejlesztési Európai Központ írt ki. A központ a szakképzés elméletével és gyakorlatával, illetve a témában végzett kutatásokkal kapcsolatban szolgáltat információkat és elemzéseket. Az elnyert tanulmányutakat három különböző témában hirdették meg, három uniós országban. Wágnerné Tomcsik Gabriella, Klajkó Katalin és Vadász Borbála vett részt a 4-5 napos tanulmányutakon Németországban, Olaszországban és Belgiumban.

BERLIN

Wágnerné Tomcsik Gabriella tanulmányúttjának témája **a nemzeti és az uniós képzési keretrendszerek összehasonlítása**, ezen belül a **szociális partnerek** szerepe volt. A tanulmányút Berlinben valósult meg.

Németországban, akárcsak hazánkban, a duális képzésre fektetik a hangsúlyt. A diákoknak már az általános iskola utolsó évében (9. osztályban) lehetőségük adódik arra, hogy több szakmával kapcsolatosan is saját tapasztalatot szerezzenek. Nem csak Magyarországon tartják fontosnak az oktatás, a szakképzés átalakítását. Hasonló reformokat vezettek be az uniós több tagállamában is.

Luxemburgban is jelentős hangsúlyt fektetnek a kompetenciákra, a reformok bevezetésénél szorosan együttműködött az Oktatási Minisztérium a szociális partnerekkel és a szakmai kamarákkal.

Szlovákiában a Szakszervezetek Szövetsége képviseli a munkavállalók érdekeit. A kompetencialeírások kidolgozásáért az Ágazati Tanács felel, amely az ágazati kamarák, az oktatási intézmények, valamint a helyi önkormányzatok képviselőiből áll. Ez a tanács szorosan együttműködik más kormányzati szervezetekkel. A kompetencia leírásánál nagy súlyt kaptak a munkaerő-piaci igények.

Izlandon a szakszervezeti mozgalom meghatározta az oktatást, az LLL fontosságát, különösképpen a szakoktatás területén.

Görögországban 6 hónapos konzultáció előzi meg az oktatással kapcsolatos törvények megszavazását, ezen konzultációs munkába bevonják a szociális partnereket, megvitatják a konkrét javaslatokat és álláspontokat.

Törökországban Szakmai Képesítési Hatóság működik, amely háromoldalú egyeztetést folytat, a résztvevők egyenlő arányban képviseltetik magukat a testületben.

Belgiumban a Nemzeti Képesítési Keretrendszer meghatározásánál a szociális partnereket nem vonják be közvetlenül az egyeztetésekbe. Másrészt a szociális partnerek egymás között folyamatosan konzultálnak, melynek eredményeiről tájékoztatják a kormányt. A legfontosabb tapasztalat, amit a résztvevő országok képviselői egyöntetűen hangsúlyoztak az a szociális párbeszéd fontossága.

PÉLDÁK

Németország, Luxemburg, Szlovákia, Izland, Görögország, Törökország, Belgium

BRÜSSZEL

Vadász Borbála tanulmányútjának témája **az oktatási-képzési intézmények, a vállalatok és a helyi közösségek közötti együttműködés**, ezen belül a **felnőttoktatás** volt. A tanulmányút Brüsszelben került megszervezésre.

A tanulmányúton résztvevő országok (Német-, Ír-, Olaszország, Litvánia) mindegyikében képzési reformok, az oktatási rendszer átalakítása zajlik. Ennek oka egyrészt az egész Európát sújtó gazdasági válság, mely megszorításokat von maga után, valamint az általánosan jellemző, egyszerre jelen levő munkanélküliség illetve szakképzett munkaerőhiány. A jól működő felnőttoktatás mind az iskolarendszertől idő előtt kiesők oktatási rendszerbe történő visszavezetését, mind a piacot veszített ágazatok munkavállalóinak átképzését teszi lehetővé. Általánosan jellemző a kvalifikációk egységesítésére, a képesítések egyenértékűsítésére való törekvés, valamint a képzési rendszerek átdolgozása és piaci igényekhez igazítása.

A belga, pontosabban a vállon oktatási rendszert a magas szintű komplexitás, átjárhatóság, integráció és egyénre szabottság jellemzi. Az egész Belgiumra jellemző társadalmi sokszínűség és befogadás megmutatkozik az ország oktatási rendszerében is. Általánosságban elmondható, hogy rendszerük elsődleges jellemzője nemcsak az egyén szakmai előrelépésének segítése, hanem személyes társadalmi előmenetelének és integrálásának biztosítása. A vállon képzési rendszert egyszerre jellemzi a nagyfokú rugalmasság (akár egy-egy vállalat „megrendelésére” elkészített és indított képzések) és a minőségi képesítés nyújtása. Irigylésre méltó volt a helyi vállalatok részvétele és nyitottság a felnőttképzési programokra.

CENTO

Klajkó Katalin tanulmányútjának témája **az oktatási intézmények, a vállalatok és a helyi közösségek együttműködése**, ezen belül a **helyi hálózatok** szerepe volt. A tanulmányút Centóban, Olaszországban került megszervezésre.

A tanulmányút rendkívüli alkalmat biztosított megismerni a fogadó- és a résztvevő országok (Anglia, Lengyelország, Románia és Törökország) oktatási rendszerét, a csoport résztvevőinek diverzitása következtében pedig a különböző szempontból hátrányos helyzetű fiatalokat, társadalmi rétegeket érintő problémák kezelésére felállított szervezeteket és azok programját. A fogadó intézmény (Centofom) székhelye Olaszország egyik legfejlettebb régiójában, Emilia Romagna-ban található. A régióban működő iparágak: élelmiszeripar, kerámiagyártás, autóipar, gépészet, nemfémes ásványok, textilipar. A Centofom fő tevékenységei közé tartozik a szakképzési tréning kurzusok megtervezése és szolgáltatása piaci szinten, valamint tanulmányi alapítványok támogatásával; a fiatalokat és vállalatokat célzó projektek a munkaerőpiacon és egyéb képzéssel kapcsolatos kérdésekben; partnerség és kapcsolatteremtés nemzeti és nemzetközi szinten;

nemzetközi projektek menedzsmentje (LLP). A szervezet az olasz gyáriparos szövetséggel, a Confindustriával, a városvezetéssel és a helyi szakszervezetekkel szorosan együttműködik. Szintén számos olasz jó példát látunk a résztvevő országok többségénél alkalmazott duális képzés működésére, a vállalatok aktív együttműködésére. A szervezők az olasz gyáriparos szövetség szakértőjét is felkérték, hogy a tanulmányút során mutassa be számunkra a szövetség szakképzés területén betöltött szerepét. A szövetség a szakképzést, mint versenyképességi tényezőt tekintve szervez tréningeket fiatal munkanélküliek és foglalkoztatottak számára. Ez utóbbiaknak szervezett tréningek esetében fő feladatuknak tekintik, hogy a vállalatok oktatási igényeinek megfelelő képzéseket biztosítsanak, hangsúlyozva, hogy a hosszú távra tervezés az alkalmazottak oktatásában éppoly fontos, mint a vállalat egyéb tevékenységei területén.

CEDEFOP – A Szakképzés-fejlesztési Európai Központ (European Centre for the Development of Vocational Training) az Európai Unió szakmai oktatásért és szakképzésért felelős szervezete. A szakképzés elméletével és gyakorlatával, illetve a témában végzett kutatásokkal kapcsolatban szolgáltat információkat és elemzéseket. 1975-ben alapították.

SZAKÉRTŐI TANULMÁNYUTAK

Egyéni pályázatok

Az alprogram célja

- támogassa az Európai Uniónak az oktatási és képzési rendszereket érintő célkitűzéseit,
- elősegítse az európai szintű információ- és tapasztalat-cserét és az egymástól tanulást oktatási és képzési kérdésekben,
- terjessze a szakértői tanulmányutak résztvevői által megszerzett ismereteket és nemzetközi tapasztalatokat,
- összekapcsolja a szakértői tanulmányutakat az Oktatás és képzés 2020 munkaprogrammal, valamint a Bologna és a Koppenhága folyamattal.

A pályázatra jogosultak köre

A résztvevők az oktatási és képzési rendszer valamennyi részét (általános, szakmai és műszaki oktatás és képzés) képviselik és képesek a megszerzett tudást multiplikátorként továbbadni.

- oktatási és szakképző intézmények, képzőközpontok, képzési szolgáltatók igazgatói
- tanácsadó intézetek igazgatói
- értékelési és akkreditációs központok vezetői
- oktatási és képzési hálózatok és szövetségek vezetői
- pedagógiai és pályaválasztási tanácsadók
- oktatási szolgáltatók, munkaügyi központok és tanácsadók képviselői
- humánerőforrás-menedzserek
- vállalatok oktatásért és képzésért felelős munkatársai
- munkaadói szervezetek képviselői
- szakszervezetek képviselői
- kis- és középvállalatok vezetői és tulajdonosai
- kutatók

Támogatható tevékenységek

A tapasztalatcsere 3-5 napos nemzetközi tanulmányutak formájában valósul meg, mely során a résztvevő szakértők megismerhetik a fogadó ország oktatási és képzési rendszerét és gyakorlatát, tanulmányozhatják a szervező intézménynek valamely konkrét oktatási, képzési

területen elért eredményeit, s azokat összevethetik más országok tapasztalataival. A hazai gyakorlat bemutatása a magyar résztvevő feladata. A választható szakértői tanulmányutak leírását az on-line kurzuskatalógus tartalmazza.

Pályázati feltételek

Az a pályázó támogatható, aki

- a tanulmányút munkanyelvét legalább középfokon beszéli (B2),
- még nem vett részt szakértői tanulmányúton ebben a programban, vagy ha igen, tanulmányútját 2011 szeptembere előtt szervezték meg,
- olyan témát választ, mely közvetlen kapcsolatban áll szakmai tevékenységével, s ezt a pályázatban egyértelműen bemutatja,
- vállalja a tanulmányúton szerzett tapasztalatok széles körű terjesztését.

Az elnyerhető támogatás összege

Az elnyerhető támogatás összege függ a célországtól és a tanulmányút munkanapjainak számától. A támogatás az utazás, biztosítás, szállás, étkezés, helyi közlekedés, adminisztrációs és kommunikációs költségekhez járul hozzá. Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy az ösztöndíjasnak hozzá kell járulnia a tanulmányút költségeihez.

Pályázatbenyújtási határidők

Következő határidő, és egyben utolsó lehetőség a pályázat benyújtására:

- 2013. október 15. (postabélyegző dátuma), a 2014. március eleje–2014. június vége közötti tanulmányutakra

Előbírálati határidő: 2013. október 1. (beérkezés dátuma)

További információ

http://www.tpf.hu/pages/content/index.php?page_id=1160

AKI BILL GATES SIKERÉT IS MEGALAPOZTA

Az infokommunikációs csúcstechnológiák terjedése meghatározó a 21. században. Ennek egyik legkiemelkedőbb, emblemikus szereplője, mozgatója, teremtője a Microsoft volt. Nemcsak Bill Gates révén.

A Microsoft a legtöbbször számára emblemikus vezetőjének, Bill Gates-nek a műve, aki – és ez a siker egyik mai abszolút mércéje – cég révén a világ egyik leggazdagabb emberévé vált. Kevésbé köztudott, mennyire – szó szerint – sorsdöntő szerepe volt a cég sikerében a kezdettől fogva fejlesztő- és üzlettársának, a szoftverfejlesztések vezetőjének, első számú ötletemberének, Paul Allennek, aki a cég társalapítója, és sokáig a második embere volt. Ez a könyv az ő visszaemlékezéseit tartalmazza. Belülről, a saját szerepéből is adódó nézőpontjából tárja elénk a Microsoft krónikáját, és annak egyik meghatározó vonalaként Gates szerepét és kettejük együttműködését, amely évtizedekig kritikus jelentőségű eleme volt a cég működésének és sikerének.

Az egyik legfontosabb következtetés, amelyet meríthetünk belőle, a kettejük viszonyára és munkamegosztására vonatkozik, valamint az adottságaik közti eltérésre. Allen leginkább a szoftverfejlesztések nagymestere, innovatív, ötletes, szívós, kitartó, aki a tehetségével képes szinte minden nehézségen keresztül átvinni a fejlesztési projektjeit. Sokkal kevésbé volt azonban képes (hajlandó? – ez nem mutatkozik meg egyértelműen) arra, hogy nyers agresszivitással érje el másokkal szemben a céljait, akár a cégen belül vagy a külső kapcsolatokban. Gates viszont a cég ügyeinek és harcainak vitelében volt merészebb, valószínűleg tehetségesebb, és sokkal ag-

PAUL ALLEN

Az ötletember

**A Microsoft
társalapítójának
visszaemlékezései**

**„Az üzlet rettentően
fontos volt, de nem
azonosultam vele.”**

HVG Könyvek, 2012

resszívabb. Az Allen vezette fejlesztések nélkül ugyan cégük semmire sem vitte volna, ám kétségtelen, hogy a kezdeti út- és lehetőségkeresés után Gates volt rendkívüli erővel felívelő Microsoft első számú vezetője, mozgatója. Kettejük együttesét Allen egyebek közt ekként jellemzi: „Néha az volt az ember benyomása, oly tökéletesen azonosul a céggel (Gates-ről beszél – *OP*), hogy összekeveri, meddig tart a Microsoft és hol kezdődik ő maga. Ilyesmit én sohasem éreztem. Az üzlet rettentően fontos volt, de nem azonosultam vele.”

Az már az emberi gyarlóság, s még inkább a túl nagy hatalomnak a vezetői intelligenciára gyakorolt romboló hatásának megmutatója, hogy Gates ahelyett, hogy minden eszközzel megtartotta volna a cégnél Allent, mint az ő első számú és felbecsülhetetlen értékű „untermannját”, a fejlesztési stratégia „háborús tanácsadóját” (*consigliere* – aki emlékszik a Keresztapára), végül is kiüldözte onnan. Megkockáztatható, hogy ez egyik jellemző tünete volt annak, ahogy a Microsoftot is utol érte a túl nagyra nőtt cégek átka, ahol az elnehezedés legyőzi és kiszorítja a rugalmasságot, a vezetés csúcsein pedig a hatalom akarása és féltése azt, amit Adam Lashinsky: *Apple kulisszatitkai* c. kitűnő könyvében (HVG Könyvek 2012) „a cég versenyleőnyét jelentő startup-ethosz” megőrzésének nevez.

Dr. Osman Péter